

Uzasadnienie

I. Potrzeba i cel wydania ustawy

Konstytucyjnym obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia. W ustawie zasadniczej dostrzeżona została waga nadzoru pedagogicznego nad szkołami oraz potrzeba ustawowego określenia jego zasad. Organy nadzoru pedagogicznego, w szczególności kuratorzy oświaty, pełnią więc niezwykle ważną rolę w systemie oświaty. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny, który dysponuje odpowiednimi narzędziami i wyspecjalizowaną jednostką, jest obowiązany do szczególnej dbałości o właściwą jakość szeroko pojętej edukacji (kształcenie, wychowanie i opieka) oraz jej badania i oceniania.

Kurator oświaty jest organem wchodzącym w skład administracji zespolonej w województwie, który w imieniu wojewody wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty określone w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), na obszarze województwa. Kurator oświaty, oprócz zadań, które wynikają z przepisów ww. ustawy, realizuje również zadania określone w innych aktach prawnych, w tym w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215, z późn. zm.). Nadzór pedagogiczny jest jednym z zadań realizowanych przez kuratora oświaty. Należy podkreślić, że inne zadania realizowane przez kuratora oświaty pozostają w ścisłym związku z nadzorem pedagogicznym sprawowanym przez ten organ. Kurator oświaty realizuje te zadania dysponując kompleksową wiedzą na temat funkcjonowania szkół i placówek, którą pozyskuje w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Jednocześnie, kurator oświaty ma ustawowy obowiązek współdziałania z innymi organami i organizacjami w sprawach dotyczących warunków rozwoju dzieci i młodzieży, wspierania nauczycieli, szkół i ich organów prowadzących. Dla zapewnienia prawidłowej realizacji przez szkoły i placówki zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych niezwykle ważne jest, aby przy podejmowaniu na poziomie lokalnym decyzji w istotnych kwestiach dotyczących funkcjonowania jednostek systemu oświaty kurator oświaty miał znaczący głos.

Odminną rolę w systemie oświaty pełnią organy prowadzące szkoły i placówki, w tym jednostki samorządu terytorialnego, których ustawowym obowiązkiem jest prowadzenie publicznych szkół i placówek. Zadaniem organów prowadzących jest w szczególności

zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, wyposażenie jej w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji zadań statutowych, wykonywanie remontów obiektów szkolnych i niezbędnych inwestycji, zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, finansowej, obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki, a także wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki. Szkoła i jej funkcjonowanie jest więc obszarem, w którym przenikają się kompetencje organu sprawującego nadzór pedagogiczny i organu prowadzącego szkołę.

Przepisy projektowanej ustawy mają na celu wzmocnienie roli organu nadzoru pedagogicznego, w tym w szczególności kuratora oświaty, tak aby jak najpełniej mógł on wykonywać powierzone mu ustawowo zadania. Niezmiernie istotne jest poprawianie warunków funkcjonowania szkół i placówek, co pozytywnie wpłynie na rozwój uczniów i wychowanków. W tym kontekście ważne jest wielopłaszczyznowe współdziałanie organu sprawującego nadzór pedagogiczny z organami prowadzącymi publiczne szkoły i placówki w stosowaniu rozwiązań zgodnych z prawem i wpisujących się w regionalną i lokalną politykę oświatową. Na potrzebę zwiększenia skuteczności oddziaływań organu sprawującego nadzór pedagogiczny na funkcjonowanie jednostek objętych jego nadzorem wskazują liczne sygnały od kuratorów oświaty, rodziców, nauczycieli oraz związków zawodowych zrzeszających nauczycieli. Najczęściej sygnały te zawierają informacje o działaniach niezgodnych z przepisami prawa, niekorzystnie wpływających na jakość edukacji i warunki rozwoju uczniów i wychowanków objętych kształceniem, wychowaniem i opieką.

Z uwagi na powyższe, jak również z uwagi na fakt, że dotychczasowa praktyka wskazuje na nieprawidłowości, jakie mają miejsce w sytuacji:

- 1) powierzania w uzasadnionych przypadkach stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż 5 lat szkolnych, kiedy to organy prowadzące najczęściej nie uzasadniają swojej decyzji lub powołują argumenty, które trudno zakwalifikować jako przypadek uzasadniony oraz

- 2) odwoływania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia, które zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe powinno mieć miejsce wyłącznie w przypadkach szczególnie uzasadnionych, a które w praktyce jest dokonywane pomimo braku przesłanek wynikających z ww. przepisu oraz przy negatywnej opinii kuratora oświaty w tym zakresie

w projekcie ustawy wprowadza się obowiązek uzyskania w powyższych sprawach pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której

mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dla uczniów szkół artystycznych, prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego – ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

W powyższym trybie odpowiednio kurator oświaty lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego będzie wyrażał opinie, jako organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad daną szkołą lub placówką. Takie rozwiązanie podkreśla konieczność odpowiedzialnego współdziałania dwóch organów (organu sprawującego nadzór pedagogiczny i organu prowadzącego szkołę lub placówkę) w celu zapewnienia optymalnych warunków funkcjonowania szkoły lub placówki na poziomie zarządzania jej działalnością.

Ponadto, w celu zapewnienia wszystkim uczniom jak najlepszych warunków kształcenia, wychowania oraz opieki, niezmiernie ważne jest, aby stanowisko dyrektora szkoły lub placówki zajmowała osoba, która gwarantuje należyte wykonanie powierzanych jej zadań, ale również która swoją wiedzą, doświadczeniem i postawą umożliwi najlepsze funkcjonowanie i organizację pracy kierowanej przez nią szkoły lub placówki. W związku z tym, w projekcie ustawy proponuje się również:

- 1) wzmocnienie roli organu sprawującego nadzór pedagogiczny w kwestii wyboru kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki w postępowaniu konkursowym poprzez zwiększenie liczby jego przedstawicieli w składzie komisji konkursowej i tym samym zwiększenie liczby przysługujących im głosów w głosowaniu, jak również w kwestii powołania na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osoby niebędącej nauczycielem poprzez wprowadzenie obowiązku uzyskania jego pozytywnej opinii w tym zakresie, a także
- 2) umożliwienie temu organowi wnioskowania do organu prowadzącego o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki, który uchylił się od realizacji zaleceń wydanych w wyniku czynności nadzoru pedagogicznego, lub zawieszenie dyrektora szkoły lub placówki w sytuacji gdy organ sprawujący nadzór pedagogiczny w ramach sprawowanego nadzoru stwierdzi uchybienia związane z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

W ramach nadzoru pedagogicznego jest dokonywana ocena stanu przestrzegania przez szkołę lub placówkę przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, tj. nieprzestrzegania przepisów prawa, wydawane są zalecenia.

Sygnaly o przypadkach nierealizowania przez dyrektorów szkół lub placówek zaleceń wydanych w wyniku czynności nadzoru pedagogicznego oraz braku skutecznych narzędzi do egzekwowania tego obowiązku były przekazywane do Ministerstwa Edukacji i Nauki (wcześniej Ministerstwa Edukacji Narodowej) przez kuratorów oświaty. Informacje o takich sytuacjach były przekazywane już przed wprowadzeniem czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Kuratorzy oświaty również przekazywali do Ministerstwa Edukacji i Nauki (wcześniej Ministerstwa Edukacji Narodowej) informacje o występujących problemach dotyczących sprawowania nadzoru pedagogicznego w szkołach i placówkach niepublicznych, wskazując na brak możliwości przeprowadzenia w szkole lub placówce niepublicznej czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego. Sytuacje takie wynikały z unikania kontaktu przez dyrektora tej szkoły lub placówki albo osobę prowadzącą (często to ta sama osoba), braku odpowiedzi na pisma przesyłane do dyrektora (osoby prowadzącej), nieudostępnianie dokumentacji w trakcie wykonywania czynności nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce.

Brak realizacji zaleceń przez dyrektorów szkół lub placówek oraz uniemożliwianie przeprowadzenia w szkole lub placówce niepublicznej czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego nie jest częstym zjawiskiem, jednak nie można, biorąc pod uwagę znaczenie nadzoru pedagogicznego, pozostawić kuratora oświaty bez skutecznych środków oddziaływania w takich przypadkach.

Niezmiernie ważne jest więc zabezpieczenie warunków do prawidłowej realizacji przez szkoły i placówki zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, co uzasadnia wprowadzenie w projektowanej ustawie rozwiązań wzmacniających rolę organów sprawujących nadzór pedagogiczny, w tym kuratora oświaty, podczas podejmowania, na poziomie lokalnym, decyzji w kwestiach dotyczących funkcjonowania szkół i placówek.

Projektowana ustawa zawiera również regulacje umożliwiające publicznym szkołom artystycznym realizującym wyłącznie kształcenie artystyczne, prowadzonym przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo jednostkę samorządu terytorialnego, tworzenie szkół filialnych. W uzasadnionych sytuacjach możliwość utworzenia szkoły filialnej będzie stanowiło ułatwienie dla uczniów szkół artystycznych, którzy będą mogli

realizować wszystkie lub część zajęć edukacyjnych kształcenia artystycznego w szkole mniej oddalonej od miejsca zamieszkania.

W projektowanej ustawie określa się obszary, które w szczególności podlegają ocenie w ramach opiniowania zamiaru likwidacji lub przekształcenia szkoły przeprowadzanego przez właściwy organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Dodatkowo, projektowana ustawa doprecyzowuje, że jednostka samorządu terytorialnego może wskazać uczniom likwidowanej szkoły możliwość kontynuowania nauki jedynie w szkole lub szkołach prowadzonych przez tę jednostkę, a w przypadku likwidacji szkoły podstawowej z oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego, ma obowiązek wskazać nie tylko szkołę, ale także – prowadzoną przez siebie – placówkę wychowania przedszkolnego.

W projekcie ustawy wprowadzono także, wypracowane we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, propozycje zmian dotyczących oddziałów przygotowania wojskowego w szkołach ponadpodstawowych. Celem zmian jest usprawnienie procesu wydawania przez Ministra Obrony Narodowej zezwoleń na utworzenie oddziałów przygotowania wojskowego. W projekcie przewiduje się również zmiany w zakresie warunków, jakie musi spełnić kandydat biorący udział w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej (Liceum Lotnicze im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w Dęblinie oraz Wojskowe Ogólnokształcące Liceum Informatyczne im. Polskich Kryptologów w Warszawie) oraz oddziałów przygotowania wojskowego. Ponadto, zajęcia z przygotowania wojskowego, realizowane w ramach programu szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego, zostały zaliczone do podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Proponowane rozwiązania pozwolą usprawnić proces wydawania zezwoleń organom prowadzącym na utworzenie oddziału przygotowania wojskowego oraz uzyskać większą efektywność zakładanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej celów rekrutacyjnych, tj. pozyskanie większej liczby kandydatów do odbycia skróconej służby przygotowawczej, którzy w przyszłości zasilą zasoby rezerw osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W projekcie ustawy dodano również rozwiązania dotyczące organizowania i prowadzenia w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole i placówce zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w przypadku gdy dyrektor szkoły lub organ prowadzący podejmie decyzję o zawieszeniu zajęć na czas oznaczony na podstawie przepisów w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (obecnie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach – Dz. U. z 2020 r. poz. 1604), przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów i innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. z 2020 r. poz. 1520), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2019 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. poz. 1652, z późn.zm.).

Projekt ustawy zawiera także inne zmiany o charakterze doprecyzowującym. Zmiany te dotyczą tych przepisów, które najczęściej budzą wątpliwości interpretacyjne. Są to przede wszystkim zmiany w zakresie działalności prowadzonej przez stowarzyszenia i inne organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły lub placówki. Zgodnie z projektem ustawy dyrektor będzie miał obowiązek uzyskać pozytywną opinię kuratora oświaty, a w przypadku szkoły artystycznej, placówki artystycznej lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dla uczniów szkół artystycznych – specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ww. ustawy, przed rozpoczęciem zajęć oraz przedstawić rodzicom ucznia lub pełnoletniemu uczniowi informację o celach i treściach programu zajęć, ww. pozytywną opinię kuratora oświaty oraz pozytywne opinie rady szkoły lub placówki i rady rodziców, a na wniosek rodzica lub pełnoletniego ucznia – również materiały wykorzystywane do realizacji programu zajęć. Taka procedura wpłynie na zwiększenie świadomości uczniów i rodziców o treściach zawartych w zaproponowanych programach. Rodzic powinien mieć prawo do decydowania o udziale dziecka w zajęciach, jak również zasięgnięcia informacji, np. o posiadanym przez osoby prowadzące zajęcia doświadczeniu zawodowym, kompetencjach i umiejętnościach, w zakresie objętym zajęciami.

Opinie organu sprawującego nadzór pedagogiczny nie będą wymagane w przypadku organizacji i prowadzenia zajęć w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W projekcie ustawy wprowadza się również obowiązek stosowania przez niepubliczne przedszkola, szkoły i placówki przepisów wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, tj. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. poz. 1055). Zmiana ma

charakter porządkujący, bowiem w praktyce przedszkola, szkoły i placówki niepubliczne, przy organizacji krajoznawstwa i turystyki, w tym wycieczek szkolnych, stosują przepisy ww. rozporządzenia, pomimo że dotyczy ono wyłącznie przedszkoli, szkół i placówek publicznych. Stosowanie przepisów ww. rozporządzenia, zarówno przez publiczne, jak i niepubliczne przedszkola, szkoły i placówki ujednolici warunki i sposób organizacji krajoznawstwa i turystyki, co zapewni bezpieczeństwo uczniom korzystającym z krajoznawstwa i turystyki, bez względu na rodzaj (publiczne lub niepubliczne) przedszkola, szkoły lub placówki, do której uczęszczają.

W projekcie uwzględniono również zmiany doprecyzowujące kwestie rekrutacji uczniów będących młodocianymi pracownikami do niepublicznych branżowych szkół I stopnia oraz kierowania ich na kształcenie teoretyczne w niepublicznej branżowej szkole I stopnia. W tym przypadku będą miały zastosowania te same przepisy, które stosuje się w odniesieniu do szkół publicznych, tj. art. 120a i 130 ust. 7a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

II. Szczegółowa charakterystyka proponowanych zmian

1. Modyfikacja rozwiązań w zakresie nadzoru pedagogicznego

Zaprojektowane przepisy art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe określają sposób postępowania organu sprawującego nadzór pedagogiczny w sytuacji braku realizacji zaleceń wydanych dyrektorom szkół lub placówek w wyniku czynności nadzoru pedagogicznego. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie miał możliwość wezwania dyrektora szkoły lub placówki do wyjaśnienia przyczyn niezrealizowania zaleceń. W przepisach określono dla dyrektora szkoły lub placówki 7-dniowy termin na przekazanie ww. wyjaśnień organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wyjaśnień lub upływu terminu na ich przekazanie wyznaczyć dyrektorowi szkoły lub placówki ostateczny termin realizacji tych zaleceń. Niezrealizowanie przez dyrektora szkoły lub placówki zaleceń w ostatecznym terminie wyznaczonym przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny umożliwi temu organowi wystąpienie do organu prowadzącego szkołę lub placówkę z wnioskiem o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia. W przypadku szkoły i placówki prowadzonych przez ministra, w sytuacji niezrealizowania przez dyrektora szkoły

lub placówki zaleceń w ostatecznym terminie, właściwy minister będzie mógł odwołać dyrektora szkoły lub placówki w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

2. Modyfikacja rozwiązań w zakresie powierzania stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz powoływania na ww. stanowisko

1) wprowadzenie konieczności uzyskania pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny, w przypadku gdy organ prowadzący szkołę lub placówkę powołuje na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki osobę niebędącą nauczycielem.

W obecnym stanie prawnym, w takim przypadku przepisy przewidują wyłącznie zasięgnięcie opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny, która nie jest dla organu prowadzącego szkołę lub placówkę wiążąca (art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe).

Jednocześnie planuje się wprowadzić regulację, zgodnie z którą jeżeli w drodze konkursu został wyłoniony co prawda kandydat na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki (osoba niebędąca nauczycielem), ale organ sprawujący nadzór pedagogiczny wydał negatywną opinię w zakresie powołania tej osoby na stanowisko dyrektora, organ prowadzący szkołę lub placówkę powierzy to stanowisko ustalonemu przez siebie kandydatowi lub powoła na to stanowisko ustalonego przez siebie kandydata, po uzyskaniu pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki, tak jak będzie miało to miejsce w przypadku gdy do konkursu nie zgłosił się żaden kandydat albo w wyniku konkursu nie wyłoniono kandydata;

2) wprowadzenie konieczności uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej – ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w sytuacji gdy w uzasadnionych przypadkach organ prowadzący szkołę lub placówkę chce powierzyć stanowisko dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż 5 lat szkolnych, jednak nie krótszy niż 1 rok szkolny.

W obecnym stanie prawnym, tj. zgodnie z art. 63 ust. 21 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisy wskazują, że decyzję o powierzeniu w uzasadnionych przypadkach stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż 5 lat szkolnych podejmuje wyłącznie organ prowadzący szkołę lub placówkę, który często nie uzasadnia tej decyzji lub przytacza argumenty, które trudno zakwalifikować jako przypadek uzasadniony.

Jednocześnie z uwagi na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne, jaki jest charakter prawny porozumienia organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny w sprawie

powierzenia określonej osobie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki, o którym mowa w art. 63 ust. 12 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, projekt ustawy przewiduje również zmianę tego przepisu. Zmiana ta będzie polegała na określeniu, że jeżeli do konkursu nie zgłosił się żaden kandydat albo w wyniku konkursu nie wyłoniono kandydata, organ prowadzący powierza stanowisko dyrektora szkoły lub placówki ustalonemu przez siebie kandydatowi, po warunkiem uzyskania w tym zakresie pozytywnej opinii organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki.

3. Modyfikacja rozwiązań w zakresie składu komisji konkursowej powoływanej w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki (zespołu szkół lub placówek), w tym na stanowisko dyrektora nowo zakładanej szkoły lub placówki (nowo zakładanego zespołu szkół lub placówek)

Zmiany polegają na:

- 1) zwiększeniu liczby przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny powoływanych w komisjach konkursowych z 3 do 5, z zastrzeżeniem, że organ ten może zgłosić mniejszą liczbę swoich przedstawicieli w pracach komisji, którym niezależnie od powyższego, jak również niezależnie od liczby tych przedstawicieli biorących udział w posiedzeniu komisji konkursowej w głosowaniu zawsze przysługiwać będzie łącznie pięć głosów. Ponadto określono, że w skład komisji konkursowej powoływanych będzie do trzech przedstawicieli organu prowadzącego szkołę lub placówkę (a nie trzech przedstawicieli – jak dotychczas), z zastrzeżeniem, że niezależnie od liczby tych przedstawicieli biorących udział w posiedzeniu komisji konkursowej, w głosowaniu przedstawicielom tym zawsze przysługiwać będą łącznie trzy głosy. Natomiast w przypadku przedstawicieli rady pedagogicznej i rady rodziców (po dwóch przedstawicieli) oraz organizacji związkowych (po jednym przedstawicielu) każdemu przedstawicielowi w głosowaniu przysługiwać będzie jeden głos. Jednocześnie proponuje się wprowadzić regulację, zgodnie z którą prace komisji konkursowej będą prowadzone, jeżeli w posiedzeniu weźmie udział co najmniej czterech przedstawicieli, w tym co najmniej jeden przedstawiciel organu prowadzącego szkołę lub placówkę i jeden przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny oraz przedstawiciel (przedstawiciele) rady pedagogicznej lub rady rodziców;
- 2) określeniu liczby przedstawicieli organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki nowo zakładanej. Organ prowadzący szkołę lub placówkę będzie

obowiązany powołać w skład komisji konkursowej do trzech przedstawicieli organu prowadzącego i pięciu przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny, z tym że organ sprawujący nadzór pedagogiczny będzie mógł zgłosić mniejszą liczbę swoich przedstawicieli w pracach komisji, którym w głosowaniu zawsze przysługiwać będzie łącznie pięć głosów. Oznacza to, że w skład komisji konkursowych powoływanych w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki nowo zakładanej będą wchodzić przedstawiciele organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny w takiej liczbie jaka jest przewidziana w składzie komisji konkursowej powoływanej w przypadku konkursu na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki już funkcjonującej. Ponadto planuje się wprowadzić regulację, z której jednoznacznie będzie wynikało, że prace komisji konkursowej będą prowadzone, jeżeli w posiedzeniu weźmie udział co najmniej jeden przedstawiciel organu prowadzącego szkołę lub placówkę i jeden przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Jednocześnie z uwagi na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne co do liczby przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny w komisji konkursowej powoływanej w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora zespołu szkół lub placówek, jeżeli nadzór pedagogiczny nad szkołami lub placówkami wchodzącymi w skład tego zespołu sprawują różne organy, w projekcie niniejszej ustawy proponuje się wprowadzenie rozwiązania polegającego na dookreśleniu, że w przypadku konkursu na stanowisko dyrektora zespołu szkół lub placówek, w tym nowo zakładanego zespołu szkół lub placówek, jeżeli nadzór pedagogiczny nad szkołami lub placówkami wchodzącymi w zespół lub łączonymi w zespół sprawują różne organy, pięciu przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny, o których mowa w art. 63 ust. 14 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustalają wspólnie te organy.

Ponadto projekt ustawy przewiduje zmiany w zakresie powoływania do komisji konkursowej przedstawicieli organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232), zwanej dalej „ustawą o Radzie Dialogu Społecznego”, wyłonionych spośród członków ich jednostek organizacyjnych albo jednostek organizacyjnych organizacji związkowych wchodzących w skład reprezentatywnych organizacji związkowych, zrzeszających nauczycieli.

W obecnym stanie prawnym przepis art. 63 ust. 14 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe stanowi, że do komisji konkursowej powołuje się po jednym przedstawicielu

ww. organizacji związkowych, które obejmują swoim zakresem działania szkołę lub placówkę, w której konkurs się odbywa. Co oznacza, że powołuje się po jednym przedstawicielu ww. organizacji, niezależnie od tego, czy pracownicy zatrudnieni w danej szkole lub placówce są członkami tej organizacji, jak również niezależnie od tego, czy organizacja związkowa dopełniła warunek przedstawienia dyrektorowi szkoły lub placówki informacji, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263).

Z uwagi na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne w powyższym zakresie, w projekcie ustawy zaproponowane zostało rozwiązanie zgodnie z którym, w skład komisji konkursowych będą powoływani przedstawiciele wyłącznie tych organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, wyłonionych spośród członków ich jednostek organizacyjnych albo jednostek organizacyjnych organizacji związkowych wchodzących w skład reprezentatywnych organizacji związkowych, zrzeszających nauczycieli, które działają w szkole lub placówce, w której konkurs się odbywa.

4.Modyfikacja rozwiązań w zakresie odwoływania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz z innego stanowiska kierowniczego w szkole lub placówce

1) wprowadzenie możliwości wystąpienia organu sprawującego nadzór pedagogiczny do organu prowadzącego szkołę lub placówkę z wnioskiem o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia – w przypadku gdy dyrektor ten nie zrealizuje w ostatecznym terminie wskazanym przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny zaleceń wynikających z przeprowadzonych czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego. W sytuacji gdy do organu prowadzącego szkołę lub placówkę wpłynie taki wniosek, organ ten będzie miał 14 dni na odwołanie dyrektora szkoły lub placówki z tego stanowiska, licząc od dnia otrzymania ww. wniosku, i jednocześnie będzie obowiązany niezwłocznie powiadomić o odwołaniu organ wnioskujący. W przypadku gdy organ prowadzący szkołę lub placówkę nie odwoła dyrektora szkoły lub placówki w ww. terminie, projektowane przepisy przewidują, że z upływem tego terminu wygaśnie powierzenie stanowiska dyrektora szkoły lub placówki. Stwierdzenia wygaśnięcia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły lub placówki dokona organ sprawujący nadzór pedagogiczny, o czym niezwłocznie poinformuje organ prowadzący szkołę lub placówkę. Jednocześnie planuje się wprowadzić regulację, zgodnie z którą w przypadku szkoły i placówki prowadzonych przez ministra, w sytuacji niezrealizowania przez dyrektora

szkoły lub placówki zaleceń w ostatecznym terminie, właściwy minister będzie mógł odwołać dyrektora szkoły lub placówki w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

W obecnym stanie prawnym przepisy przewidują wyłącznie możliwość wystąpienia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny z wiążącym wnioskiem do organu prowadzącego szkołę lub placówkę o odwołanie dyrektora szkoły lub placówki z końcem albo w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia:

- gdy organ sprawujący nadzór pedagogiczny w przypadku stwierdzenia, że szkoła lub placówka prowadzi działalność z naruszeniem przepisów - polecił w drodze decyzji usunięcie uchybień i wyznaczył termin, a dyrektor szkoły lub placówki w określonym terminie ich nie usunął oraz

- gdy organ sprawujący nadzór pedagogiczny w przypadku stwierdzenia niedostatecznych efektów kształcenia lub wychowania w szkole lub placówce - polecił dyrektorowi opracowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania, a dyrektor nie opracował lub nie wdrożył w określonym w harmonogramie terminach programu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania albo nie uwzględnił w tym programie zgłoszonych uwag i wniosków;

2) wprowadzenie konieczności uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w sytuacji gdy organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce chce w przypadkach szczególnie uzasadnionych odwołać nauczyciela z tego stanowiska w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

W obecnym stanie prawnym, w takim przypadku przepisy przewidują wyłącznie zasięgnięcie opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkół i placówek artystycznych – opinii ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, która nie jest dla organu odwołującego wiążąca (art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe).

Ponadto projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie możliwości odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w związku ze złożeniem przez niego rezygnacji, w terminie uzgodnionym przez tego nauczyciela i organ właściwy do jego odwołania.

W obecnym stanie prawnym, tj. stosownie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisy przewidują możliwość odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego przez organ, który powierzył nauczycielowi to stanowisko

w razie złożenia przez nauczyciela rezygnacji. Przy czym złożenie rezygnacji skutkuje odwołaniem nauczyciela ze stanowiska kierowniczego za trzymiesięcznym wypowiedzeniem. Z uwagi na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne, co do możliwości skrócenia trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia przy odwołaniu nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w przypadku złożenia przez niego rezygnacji, w przepisach proponuje się wprowadzenie dodatkowej regulacji, zgodnie z którą organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce odwoła nauczyciela z tego stanowiska w przypadku złożenia przez niego rezygnacji, w terminie uzgodnionym przez tego nauczyciela i organ właściwy do jego odwołania.

5. Modyfikacja rozwiązań w zakresie procedury likwidacji szkoły

Przepisy o konieczności uzyskania pozytywnej opinii właściwego organu nadzoru pedagogicznego, w przypadku likwidacji lub przekształcenia samorządowego przedszkola, szkoły lub placówki, przywrócono do systemu prawnego ustawą z 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 35, z późn. zm.). Pięcioletnie doświadczenie w stosowaniu tych przepisów, w tym praktyka orzecznicza sądów, wskazuje na konieczność modyfikacji art. 89 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe poprzez uzupełnienie katalogu warunków, jakie muszą być spełnione, aby likwidacja szkoły była możliwa. Tym samym pozwoli to na określenie w ustawie obszarów, które w szczególności podlegają ocenie w ramach opiniowania przez organ nadzoru pedagogicznego zamiaru likwidacji przedszkola, szkoły lub placówki. Na potrzebę doprecyzowania przepisów dotyczących procedury likwidacji szkoły wskazuje również Rzecznik Praw Obywatelskich. W projekcie zaproponowano, aby jednostka samorządu terytorialnego mogła zlikwidować szkołę, jeżeli jej likwidacja w szczególności: nie ograniczy dostępność nauki, wychowania i opieki; polepszy warunki nauki, wychowania i opieki uczniów likwidowanej szkoły oraz nie pogorszy ich w szkole lub szkołach wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i higieny, oraz polepszy warunki stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, w przypadku gdy likwidowana szkoła prowadzi takie kształcenie; nie pogorszy warunków dotarcia uczniów do szkoły i jest uzasadniona zmianami demograficznymi lub prognozami dotyczącymi liczby uczniów likwidowanej szkoły, szkoły lub szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki oraz ogółem wszystkich szkół danego typu prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Konsekwentnie opinia kuratora oświaty wydawana na podstawie art. 89 ust. 3 ww. ustawy zawierałaby ocenę spełnienia wyżej

zaprezentowanych warunków oraz ocenę likwidacji szkoły w zakresie jej zgodności z przepisami prawa.

Ponadto doprecyzowano, że jednostka samorządu terytorialnego może wskazać uczniom likwidowanej szkoły możliwość kontynuowania nauki jedynie w szkole lub szkołach prowadzonych przez tę jednostkę, a w przypadku likwidacji szkoły podstawowej z oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego, ma obowiązek wskazać nie tylko szkołę, ale także – prowadzoną przez siebie placówkę wychowania przedszkolnego (przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub oddział przedszkolny w szkole podstawowej).

6. Modyfikacja rozwiązań w zakresie tworzenia zespołu szkół lub placówek

Zgodnie ze zmianami projektowanymi w art. 91 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, właściwy organ nadzoru pedagogicznego będzie opiniował sprawy związane z tworzeniem zespołów szkół i placówek lub powiększaniem liczby jednostek wchodzących w skład zespołu. Opinia ta będzie wiążąca. Wprowadzenie proponowanej regulacji jest niezmiernie istotne zwłaszcza w sytuacjach, gdy zastosowanie przepisów ww. art. 91 niesie za sobą pogorszenie warunków nauki lub utrudnienie w sprawowaniu nadzoru pedagogicznego. Przepis o konieczności uzyskania przez samorząd pozytywnej opinii kuratora oświaty (w przypadku szkół artystycznych – pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego) wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

7. Modyfikacja rozwiązań w zakresie arkusza organizacji szkoły i przedszkola

Zgodnie z projektowanymi zmianami art. 110 dookreślone zostaną zasady przekazywania przez dyrektora arkusza organizacji szkoły lub przedszkola organizacjom związkowym. Arkusz będzie przekazywany do zaopiniowania organizacjom związkowym reprezentatywnym w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego albo jednostkom organizacyjnym organizacji związkowych wchodzących w skład reprezentatywnych organizacji związkowych, zrzeszających nauczycieli – wyłącznie w przypadku gdy dana organizacja działa w szkole lub przedszkolu, której to szkoły lub przedszkola dotyczy arkusz organizacji.

Obecnie przepis art. 110 ust. 2 przewiduje, że arkusz przesyła się do organizacji związkowych, które obejmują swoim zakresem działania szkołę lub przedszkole. Oznacza to, że arkusz organizacji dyrektor szkoły lub przedszkola przesyła niezależnie od tego, czy pracownicy zatrudnieni w danej szkole lub przedszkolu są członkami tej organizacji, jak również

niezależnie od tego, czy organizacja związkowa dopełniła warunek przedstawienia dyrektorowi szkoły lub przedszkola informacji, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych. Przepis ten budził wiele wątpliwości wynikających między innymi z konieczności opiniowania arkuszy organizacji przez związki zawodowe, które nie miały swoich przedstawicieli w danej szkole. Trudny do uzasadnienia dla znacznej części społeczności oświatowej był fakt, w jakim celu organizacje związkowe miały odnosić się do organizacji nauczania, wychowania i opieki w danym roku szkolnym w szkołach lub przedszkolach, w których nie miały swoich członków.

Powyższy przepis ust. 2 nie dotyczy szkół lub przedszkoli prowadzonych przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną. Zgodnie z art. 110 ust. 2a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w przypadku szkół lub przedszkoli prowadzonych przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, arkusz organizacji szkoły lub przedszkola opracowuje dyrektor szkoły lub przedszkola, a następnie przekazuje do zaopiniowania zakładowym organizacjom związkowym będącym jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego albo jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych wchodzących w skład organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu tej ustawy, zrzeszających nauczycieli, które przedstawiły dyrektorowi szkoły lub przedszkola informację, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Zatem zgodnie z ww. art. 110 ust. 2a, w przypadku szkół lub przedszkoli prowadzonych przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, konieczność przekazania przez dyrektora szkoły lub przedszkola arkusza organizacji do zaopiniowania przez zakładowe organizacje związkowe zachodzi dopiero po spełnieniu warunku przedstawienia przez organizacje związkowe dyrektorowi szkoły lub przedszkola informacji, o której mowa w art. 25¹ ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych.

Jak wynika z powyższego w dotychczasowych przepisach art. 110 ust. 2 i 2a ww. ustawy przyjęto różne rozwiązania dla publicznych szkół lub przedszkoli uwarunkowane organem prowadzącym. Dlatego stało się zasadne przyjęcie jednolitych zasad dla szkół lub przedszkoli publicznych, w związku z czym zaproponowano uchylenie ust. 2a w art. 110 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Biorąc pod uwagę terminy przewidziane na opracowywanie, opiniowanie i zatwierdzanie arkuszy organizacji przedszkola lub szkoły na dany rok szkolny, które określone są w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 111 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo

oświatowe, organizacje związkowe już na początku kwietnia powinny otrzymać arkusze organizacji do zaopiniowania (§ 17 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli – Dz. U. poz. 502). Dlatego też proponuje się, aby projektowany przepis wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., dzięki czemu będzie miał zastosowanie do arkuszy organizacji publicznych szkół i przedszkoli na rok szkolny 2022/2023.

Jednocześnie w projektowanym art. 110 ust. 2 proponuje się wzmocnienie kompetencji rady pedagogicznej, określonej w art. 70 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, poprzez włączenie rady pedagogicznej w opiniowanie arkusza organizacji szkoły lub przedszkola. Zgodnie z art. 70 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy, rada pedagogiczna opiniuje w szczególności organizację pracy szkoły lub przedszkola, w tym tygodniowy rozkład zajęć edukacyjnych. Przez organizację pracy szkoły lub przedszkola należy rozumieć także (a właściwie przede wszystkim) organizację pracy określaną przez dyrektora w arkuszu organizacji szkoły lub przedszkola na nowy rok szkolny, gdyż to właśnie arkusz organizacji zawiera wszystkie podstawowe i kluczowe informacje dotyczące funkcjonowania i organizacji szkoły lub przedszkola w kolejnym roku szkolnym.

Jednak ze względu na różną interpretację tego przepisu i wątpliwości, czy organizacja pracy szkoły lub przedszkola, to także arkusz organizacji i w związku z tym, czy rada pedagogiczna powinna opiniować arkusz organizacji, zasadne jest określenie, że kompetencją rady pedagogicznej jest wydawanie opinii w sprawie treści arkusza organizacji. Dlatego też w art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe zaproponowano doprecyzowanie procedury opiniowania arkuszy organizacji szkoły lub przedszkola określonej w art. 110 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez jednoznaczne wskazanie, że dyrektor szkoły lub przedszkola opracowuje arkusz organizacji, a następnie przekazuje go do zaopiniowania radzie pedagogicznej.

8. Modyfikacja rozwiązań w zakresie wzmocnienia nadzoru nad szkołami niepublicznymi

W projektowanej ustawie wprowadza się możliwość wydania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę polecenia niezwłocznego umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce oraz określa konsekwencje wynikające z braku realizacji tego polecenia. To rozwiązanie pozwoli organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny skutecznie reagować na napotymane problemy uniemożliwiające wykonanie czynności nadzoru pedagogicznego w niepublicznej

szkole lub placówce. Problemem takim jest np. brak kontaktu z dyrektorem szkoły lub placówki/osobą prowadzącą szkołę lub placówkę (często to ta sama osoba), brak odpowiedzi na pisma przesyłane do dyrektora/osoby prowadzącej, nieudostępnianie dokumentacji w trakcie wykonywania czynności nadzoru pedagogicznego w szkole. W tego typu sytuacjach kurator oświaty będzie mógł polecić osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę niezwłoczne umożliwienie wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce. Wykonywanie w szkole lub placówce czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego powinno rozpocząć się nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania polecenia. Niezrealizowanie polecenia organu sprawującego nadzór pedagogiczny będzie skutkowało wykreśleniem z ewidencji danej szkoły lub placówki, a w przypadku niepublicznej szkoły artystycznej o uprawnieniach szkoły publicznej cofnięciem tych uprawnień przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

9. Modyfikacja rozwiązań w zakresie oceny pracy dyrektora szkoły

W obecnym stanie prawnym, tj. w myśl art. 6a ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, a w przypadku gdy organ prowadzący szkołę jest jednocześnie organem sprawującym nadzór pedagogiczny - oceny dokonuje ten organ. W przypadku placówek doskonalenia nauczycieli oceny pracy dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje kurator oświaty w porozumieniu z organem prowadzącym placówkę.

W związku z pojawiającymi się sytuacjami związanymi z niemożliwością zakończenia procedury oceniania pracy dyrektora szkoły przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli – przez kuratora oświaty, z uwagi na nieuzyskanie porozumienia z organem prowadzącym co do ostatecznej oceny, jak również nieprzekazanie przez organ prowadzący oceny częściowej wykonywania przez dyrektora zadań, których nadzorowanie pozostaje w jego kompetencjach, w przepisach proponuje się wprowadzenie dodatkowej regulacji, zgodnie z którą, w przypadku gdy organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli – kurator oświaty, nie uzyska porozumienia z organem prowadzącym szkołę albo placówkę w sprawie oceny

pracy tego dyrektora w terminie 30 dni od dnia przedstawienia projektu oceny, rozstrzygnięcie w tej sprawie podejmie odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny albo kurator oświaty, po uprzednim rozpatrzeniu stanowiska organu prowadzącego szkołę albo placówkę doskonalenia nauczycieli w tym zakresie.

10. Modyfikacja rozwiązań w zakresie zawieszania dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków

W art. 85t ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela proponuje się dodanie ust. 1a, zgodnie z którym w sprawach niecierpiących zwłoki związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wystąpić z wiążącym wnioskiem do organu prowadzącego szkołę o zawieszenie nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

W obecnym stanie prawnym, przepisy przewidują, że decyzja co do zawieszenia dyrektora szkoły w pełnieniu obowiązków, przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego należy do organu prowadzącego szkołę, o ile sam uzna, że jest to sprawa niecierpiąca zwłoki.

11. Wprowadzenie możliwości tworzenia szkół filialnych przez publiczne szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne

Projekt przewiduje dokonanie zmian w przepisach, które umożliwią publicznym szkołom artystycznym realizującym wyłącznie kształcenie artystyczne, prowadzonym przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwanego dalej „ministrem” oraz przez jednostki samorządu terytorialnego tworzenie za zgodą tego ministra szkół filialnych.

Proponowana zmiana zakłada, że utworzenie przez publiczną szkołę artystyczną szkoły filialnej będzie odbywało się za zgodą ministra udzielanej bezpośrednio szkole artystycznej przez niego prowadzonej, bądź w formie porozumienia zawieranego z jednostką samorządu terytorialnego, będącą organem prowadzącym szkoły. Jest to rozwiązanie analogiczne do regulacji odnoszącej się do przepisów o zakładaniu szkoły artystycznej. Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, minister zakłada i prowadzi między innymi szkoły artystyczne. W ust. 17 ww. art. 8 określono zaś, że jednostka samorządu terytorialnego może zakładać i prowadzić szkołę artystyczną po zawarciu porozumienia z ministrem. Zważywszy na to, że dla szkół artystycznych nie określa się obwodów, w projekcie wskazano, że szkoła

artystyczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może tworzyć szkołę filialną wyłącznie na obszarze tej jednostki.

Projekt zakłada, że utworzenie przez publiczną szkołę artystyczną szkoły filialnej będzie rozwiązaniem stosowanym w sytuacji wyjątkowej. Uzasadnienie dla wyrażenia zgody na założenie szkoły filialnej może wynikać wyłącznie z istotnych trudności w dostępie do kształcenia artystycznego, ze względu na istniejącą sieć szkół artystycznych danego typu funkcjonujących w danym regionie. Utworzenie szkoły filialnej, podobnie jak ma to miejsce w przypadku zakładania szkoły artystycznej, musi zostać również poprzedzone weryfikacją warunków logistyczno-sprzętowych takiej szkoły oraz kadry dydaktycznej przeznaczonej do prowadzenia w szkole filialnej zajęć artystycznych. Efektywność prowadzenia zajęć edukacyjnych artystycznych w poszczególnych typach szkół artystycznych uzależniona jest między innymi od zapewnienia specyficznych, właściwych danym zajęciom warunków związanych na przykład z określoną akustyką sal dydaktycznych (np. indywidualne zajęcia instrumentalne albo zbiorowe zajęcia chóru czy orkiestry w szkołach muzycznych) oraz określonym niezbędnym sprzętem. Niezwykle istotna jest również weryfikacja aspektu zapewnienia kadry dydaktycznej posiadającej wymagane kwalifikacje.

W projekcie założono, że możliwość tworzenia i prowadzenia szkół filialnych będzie dotyczyła niektórych typów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne, zważywszy na efektywność i niezbędne warunki kształcenia artystycznego w poszczególnych typach szkół artystycznych. Minister będzie mógł w przepisach wykonawczych określających typy szkół artystycznych (art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe), określić jednocześnie typy publicznych szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne, które za zgodą tego ministra mogą tworzyć szkoły filialne.

Podobnie jak w istniejących już w ustawie regulacjach dotyczących tworzenia szkół filialnych przez publiczne szkoły podstawowe (art. 95 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe), szkoła filialna szkoły artystycznej będzie podporządkowana publicznej szkole artystycznej, która ją utworzyła. Jednej szkole artystycznej będą mogły być podporządkowane nie więcej niż dwie szkoły filialne. Rozwiązanie to nie tylko zapewni spójność regulacji ww. ustawy w odniesieniu do szkół ogólnokształcących i artystycznych, ale również umożliwi odpowiednią efektywność funkcjonowania szkoły wraz z podporządkowanymi jej filiami.

W szkole filialnej szkoły artystycznej będą realizowane albo wszystkie zajęcia edukacyjne, określone w przepisach określających ramowe plany nauczania szkół artystycznych (wydanych na podstawie art. 47 ust. 1a ustawy) albo część zajęć realizowana będzie w publicznej szkole artystycznej, której podporządkowana jest szkoła filialna. Zakres zajęć realizowanych w szkole

filialnej będzie uzależniony od warunków wynikających z rzeczywistych potrzeb związanych z ulokowaniem szkoły filialnej w stosunku do macierzystej szkoły artystycznej oraz warunków zapewnionych w siedzibie szkoły filialnej. Dopuszcza się więc możliwość, by na przykład w szkole muzycznej zajęcia indywidualne odbywały się w szkole filialnej, zaś zbiorowe w szkole artystycznej.

Wskutek wprowadzania przedmiotowego rozwiązania w projekcie uzupełniono również regulację odnoszącą się do aktu założycielskiego szkoły artystycznej (art. 88 ust. 2b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe), uprawnień dyrektora takiej szkoły (art. 68 ust. 8 ww. ustawy) oraz zasad tworzenia i używania nazwy szkoły artystycznej filialnej (art. 113 pkt 3a ustawy).

Dodatkowo, regulację art. 113 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, będącego upoważnieniem dla ministra do określenia szczegółowej organizacji szkół i placówek artystycznych, uzupełnia się o kwestię określenia trybu nadawania imienia zespołowi szkół artystycznych. W tradycji szkolnictwa artystycznego ukształtował się zwyczaj, zgodnie z którym nie tylko poszczególne zespoły szkół funkcjonują z nadanym imieniem. Wynika to między innymi z faktu, że często to cały zespół szkół, a nie wchodzące w jego skład szkoły, są identyfikowane przez społeczność lokalną. Przykładowo, tradycyjnie zespół składający się z szkoły muzycznej I stopnia i szkoły muzycznej II stopnia może nosić nazwę „Szkoła Muzyczna I i II stopnia” (analogicznie również w przypadku ogólnokształcących szkół muzycznych). W takich przypadkach uzasadnione jest również nadawanie imienia zespołowi szkół artystycznych.

12. Modyfikacja przepisów regulujących działalność oddziałów przygotowania wojskowego oraz rekrutację do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej

Oddziały przygotowania wojskowego zostały wprowadzone do przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1681, z późn. zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Propozycje zawarte w przedłożonym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw w zakresie funkcjonowania oddziałów przygotowania wojskowego (zwane dalej również „OPW”) wynikają z praktyki przeprowadzonych postępowań o wydawanie zezwolenia na utworzenie oddziałów przygotowania wojskowego organom prowadzącym publiczne i niepubliczne szkoły ponadpodstawowe na rok szkolny

2020/2021. Zmiany w zakresie rekrutacji do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej oraz oddziałów przygotowania wojskowego wynikają z faktu, że absolwenci ww. wskazanych szkół i oddziałów, w przypadku podjęcia przez nich decyzji o współpracy z Siłami Zbrojnymi RP, muszą spełniać wymogi kwalifikacyjne niezbędne do podjęcia służby wojskowej.

Proponuje się zatem, aby w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe wprowadzić następujące zmiany:

1) w art. 28a:

- a) wprowadzić zmianę w ust. 5 polegającą na określeniu terminu, w którym organy prowadzące szkoły mogłyby składać wnioski o zezwolenie na utworzenie oddziału przygotowania wojskowego. Proponuje się, aby terminem końcowym na składanie wniosków był 31 stycznia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym oddział przygotowania wojskowego miałby rozpocząć działalność. Praktyka pokazała, że dla organów i placówek oświatowych marcowy termin graniczny na składanie wniosków nie jest korzystny z uwagi na bezpośrednio poprzedzający okres matur oraz kończący się rok szkolny dla uczniów zdających maturę. Istotnym jest także, aby szkoła, która otrzymała pozytywną decyzję miała zapewniony czas na przygotowanie się do rekrutacji na następny rok szkolny; jednocześnie organ wydający decyzję zezwalającą na utworzenie oddziału powinien wydać tę decyzję jeszcze przed rozpoczęciem postępowania rekrutacyjnego,
- b) dodać nowy ust. 8a, w którym zostaną określone kryteria, którymi Minister Obrony Narodowej powinien kierować się przy wydawaniu zezwolenia na utworzenie OPW w przypadku gdy liczba wniosków organów prowadzących przekracza limit zezwoleń na dany rok. Przepis ten nie tworzy jednocześnie katalogu zamkniętego. Powyższe pozwoli, szczególnie w początkowym okresie tworzenia OPW w szkołach, na równomierne rozmieszczenie ich w regionach (województwach). W późniejszym okresie rozwiązanie to pozwoli Ministrowi Obrony Narodowej na możliwość szerszego spojrzenia, w skali kraju na potrzeby rekrutacyjne występujące w danym regionie, co przełoży się w przyszłości na zwiększanie potencjalnych zasobów rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP w tym regionie. Przepis wskazuje na przesłanki, które będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków, tj. kwestię doświadczenia w prowadzeniu OPW, doświadczenie szkoły w prowadzeniu działalności dydaktyczno-wychowawczej w dziedzinie obronności państwa, np. realizacja przez szkołę programu

„Certyfikowane Wojskowe Klasy Mundurowe”. Znaczenie dla resortu obrony narodowej będą również miały efekty, jakie szkoła osiąga przy rekrutacji absolwentów tej szkoły do jednego z rodzajów czynnej służby wojskowej. Ponadto do treści przepisu wprowadza się preferowanie w prowadzonym postępowaniu techników, co pozwoli w pierwszej kolejności udzielać zezwoleń szkołom prowadzącym kształcenie zawodowe (przy wniosku dotyczącym technikum i liceum ogólnokształcącego), których absolwenci w przyszłości z racji wyuczonego zawodu będą bardziej pożądanymi dla Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, potencjalnie zasilając szeregi korpusu szeregowych i podoficerów, a więc stanowisk specjalistycznych. Powyższe nie zamyka drogi ubiegania się o zezwolenie na utworzenie OPW liceum ogólnokształcącym,

- c) dodać nowy ust. 8b, który określa termin udzielenia zezwolenia. Decyzje o udzieleniu zezwolenia na utworzenie OPW byłyby wydawane nie wcześniej niż po terminie kończącym okres składania wniosków przez organy prowadzące szkoły ponadpodstawowe, tj. 31 stycznia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym OPW ma rozpocząć działalność. Takie rozwiązanie ma na celu umożliwienie wyłonienia spośród wniosków złożonych do Ministra Obrony Narodowej szkół z najlepszym potencjałem rekrutacyjnym do jednego z rodzajów czynnej służby wojskowej.
 - d) w ust. 10 dodać pkt 4–7, które rozszerzą katalog przypadków, w których Minister Obrony Narodowej będzie miał możliwość cofnięcia zezwolenia na utworzenie OPW. Zmiana ma celu jednoznaczne wskazanie przypadków, w których Minister Obrony Narodowej będzie mógł cofnąć wcześniej wydane zezwolenie,
 - e) nadać nowe brzmienie ust. 11, dzięki czemu zostanie wprowadzone rozwiązanie, które, w przypadku cofnięcia zezwolenia przez Ministra Obrony Narodowej, umożliwi takie zorganizowanie proces nauki, aby roczniki, które rozpoczęły naukę w OPW mogły dokończyć kształcenie w całym cyklu nauczania. Określony w decyzji termin likwidacji OPW musi zawierać datę, po której nabór kandydatów do klasy I OPW nie będzie prowadzony;
- 2) w art. 53 nadać nowe brzmienie ust. 2a, w którym odchodzi się od szeroko pojętego „nadzoru pedagogicznego” i wskazuje na nadzór przez Ministra Obrony Narodowej tylko nad realizacją programu szkolenia w OPW, bowiem w myśl art. 55 nadzór pedagogiczny polega m.in. na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek.

Sprawowanie nadzoru pedagogicznego jest jednym z głównych zadań kuratora oświaty, który posiada odpowiednie przygotowanie zawodowe, a zadania i kompetencje wykonuje przy pomocy kuratorium oświaty. Resort obrony nie dysponuje odpowiednim zasobem kadrowym do sprawowania nadzoru pedagogicznego. Zatem proponuje się wpisać nadzór sprawowany tylko nad realizacją programu szkolenia w OPW, który będzie sprawowany przez oficerów i pracowników Biura do spraw Programu Zostań Żołnierzem Rzeczypospolitej, którzy *de facto* są przygotowani zawodowo do nadzoru nad realizacją szkolenia wojskowego;

- 3) rozszerzyć stosowanie art. 97 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dotyczącego wyłączenia ograniczenia liczebności oddziałów szkoły jako czynnika decydującego o utworzeniu stanowiska wicedyrektora, również do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej. Należy podkreślić, że dotychczasowe doświadczenie funkcjonowania szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej wskazuje na konieczność powołania, bez względu na liczbę oddziałów w szkole, stanowiska wicedyrektora, jako osoby wspierającej dyrektora w organizacji bieżącej pracy placówki oraz zastępowania dyrektora podczas jego nieobecności;
- 4) w art. 109 w ust. 1 dodać pkt 8, w którym zajęcia z przygotowania wojskowego realizowane w oddziale przygotowania wojskowego zostaną wskazane jako jedna z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Należy zauważyć, że zajęcia wynikające z programu szkolenia w OPW są obowiązkowe. Potwierdzenie odbycia szkolenia w OPW jest istotne podczas rekrutacji do uczelni wojskowych (w dalszej perspektywie do uczelni, w których realizowana jest Legia Akademicka);
- 5) w art. 143 w ust 1:
 - a) nadać pkt 2 nowe brzmienie poprzez zastąpienie dokumentu „orzeczenie lekarskie” dokumentem „zaświadczenie lekarskie”. Zmiana podyktowana jest trudnością uzyskania przez kandydatów do OPW orzeczenia lekarskiego, którego wystawienia odmawiali lekarze podstawowej opieki zdrowotnej tłumacząc, że uprawnieni są jedynie do wystawienia zaświadczenia lekarskiego,
 - b) dodać nowy pkt 5, który ma na celu wyłączyć zasadę powszechnej dostępności w stosunku do szkół prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej i OPW. Bowiem zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372) oraz art. 124

ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1131), do każdego rodzaju czynnej służby wojskowej może być powołana wyłącznie osoba posiadająca obywatelstwo polskie. Ponieważ nie jest możliwe powołanie do służby wojskowej absolwentów ww. szkół i OPW, którzy nie posiadają obywatelstwa polskiego, nie jest zasadne, aby kandydaci nieposiadający obywatelstwa polskiego byli przyjmowani do I klas tych szkół i OPW, gdyż ze względu na brak obywatelstwa polskiego nie będą oni mogli w przyszłości związać swojej kariery zawodowej z wojskiem;

- 6) dodać w art. 150 w ust. 1 nowy pkt 7, co jest konsekwencją zmian wprowadzonych w art. 143 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Przepis nakłada na kandydata obowiązek podania informacji o jego obywatelstwie przy składaniu wniosku o przyjęcie do danej szkoły lub OPW.

13. Wprowadzenie rozwiązań dotyczących zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Doświadczenia związane z realizacją zadań przez jednostki systemu oświaty w sytuacji epidemii COVID-19 spowodowały konieczność uregulowania kwestii organizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Proponuje się dodanie w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe nowego przepisu art. 125a, który określa, że w przypadku zawieszenia zajęć w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub placówce na podstawie przepisów w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisów wydanych na podstawie art. 32 ust. 11 lub art. 47 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, a w przypadku publicznych innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne – osoba kierująca daną inną formą wychowania przedszkolnego, będzie organizować zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Procedura będzie miała także, poprzez wprowadzenie w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe art. 173a, zastosowanie do niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek. Jednocześnie minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dotyczące prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz warunki, sposób i tryb organizowania tych zajęć, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia realizacji podstaw programowych obowiązujących na danym etapie edukacyjnym i ramowych planów

nauczania dla danego typu szkoły, a także zapewnienia wysokiej jakości oraz właściwego przebiegu kształcenia. Powyższe rozwiązanie wprowadza stały i zrozumiały mechanizm do zastosowania przez jednostki systemu oświaty w sytuacjach wymuszających alternatywną do stacjonarnej organizację pracy.

14. Zmiany w organizacji indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego, indywidualnego nauczania oraz kształcenia dzieci i młodzieży przebywających w podmiotach leczniczych

Proponuje się uzupełnienie przepisów art. 127 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe poprzez dodanie ust. 16a i ust. 17a, wprowadzających możliwość wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w realizacji indywidualnego obowiązkowego wychowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania.

Mając na względzie konieczność zapewnienia kontynuacji nauki uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania, w przypadku znacznych trudności w realizowaniu tych zajęć przez nauczyciela lub nauczycieli w domu ucznia (m.in. ze względu na stan zdrowia ucznia lub współistniejące choroby ucznia lub innych członków rodziny, złe warunki lokalowe w domu ucznia, dużą odległość szkoły realizującej indywidualne nauczanie od miejsca zamieszkania ucznia), proponuje się uzupełnienie przepisów art. 127 ww. ustawy poprzez dodanie ust. 16a umożliwiającego dyrektorowi szkoły organizującemu indywidualne nauczanie zapewnienie uczniowi realizacji takiego nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami. O zastosowaniu tego rozwiązania decydowałby dyrektor szkoły na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia i w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę. Jednocześnie proponuje się uzupełnienie przepisów art. 127 ww. ustawy poprzez dodanie ust. 17a umożliwiającego dyrektorowi przedszkola, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez gminę oraz szkoły podstawowej, w której są zorganizowane oddziały przedszkolne – także dyrektorowi szkoły podstawowej, zapewnienie dziecku posiadającemu orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego realizacji takiego przygotowania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w indywidualnym kontakcie z nauczycielem lub nauczycielami. O zastosowaniu tego rozwiązania decydowałby dyrektor przedszkola, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez gminę oraz szkoły podstawowej, w której są zorganizowane oddziały przedszkolne – także dyrektora szkoły podstawowej, na wniosek rodziców dziecka i w porozumieniu z organem prowadzącym.

Projektowane rozwiązania umożliwią dyrektorowi przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki zorganizowanie zajęć indywidualnego nauczania i zajęć indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego w sposób określony powyżej w każdej sytuacji, w tym również jeżeli zajęcia w danej jednostce systemu oświaty nie zostały zawieszane. Jednocześnie, projektowane przepisy zobowiążą dyrektora do uwzględnienia wymagań dotyczących prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 125a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Proponuje się również uzupełnienie przepisów art. 128 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe poprzez dodanie ust. 4–7, wprowadzających możliwość wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w kształceniu uczniów przebywających w podmiotach leczniczych, w których nie zorganizowano szkoły.

W przepisach art. 128 ust. 4–7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe zaproponowano nowe rozwiązanie polegające na umożliwieniu uczniom hospitalizowanym w podmiotach leczniczych, w których nie zorganizowano szkoły specjalnej, kontynuacji kształcenia oraz specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dyrektor szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, o którym mowa powyżej, będzie miał możliwość, na wniosek rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia, w porozumieniu z organem prowadzącym tę szkołę i kierownikiem podmiotu leczniczego, zapewnić uczniowi kontynuację kształcenia oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ww. podmiocie leczniczym.

Projektowane rozwiązanie umożliwi dyrektorowi szkoły, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do ww. podmiotu leczniczego, zorganizowanie kształcenia oraz specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w sposób określony powyżej w każdej sytuacji, w tym również jeżeli zajęcia w szkole nie zostały zawieszane. Jednocześnie, projektowane przepisy zobowiążą dyrektora do uwzględnienia wymagań dotyczących prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 125a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Analogicznie jak w przypadku podmiotów leczniczych, w których zorganizowano szkoły specjalne, w przypadku ucznia przebywającego w podmiocie krócej niż 9 dni, dyrektor szkoły do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, w którym nie zorganizowano szkoły specjalnej, będzie mógł odstąpić od organizowania kształcenia oraz specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych z wykorzystaniem metod i technik

kształcenia na odległość, z wyjątkiem ucznia z przewlekłe chorego, którego leczenie wymaga częstej lub długotrwałej hospitalizacji.

Warunki korzystania przez ucznia realizującego kształcenie oraz specjalne działania opiekuńczo-wychowawcze z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość z urządzeń technologicznych (sprzętu komputerowego, elektronicznego) i pomieszczeń podmiotu leczniczego oraz warunki ponoszenia kosztów ich utrzymania i bezpiecznego użytkowania, będzie określała umowa zawarta pomiędzy organem prowadzącym szkołę, do której uczeń uczęszczał przed przyjęciem do podmiotu leczniczego, a podmiotem leczniczym, w którym uczeń przebywa.

15. Zmiany w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

1) Zaproponowane w art. 22ao ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zmiany wynikają z konieczności doprecyzowania warunków, jakie powinien spełniać podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego. Należy podkreślić, że zadaniem takiego podręcznika jest zaznajomienie uczniów z nowymi dla nich treściami nauczania określonymi dla danego etapu edukacyjnego, ich porządkowanie i utrwalanie oraz kształtowanie umiejętności określonych w podstawie programowej. Podręczniki typu repetycyjnego (repetytoria) służą natomiast powtarzaniu i utrwalaniu treści nauczania i ukierunkowane są na wykonywanie zadań typu egzaminacyjnego, a zatem repetytoria należy traktować jako materiał edukacyjny zastępujący lub uzupełniający podręcznik. Podręcznik jest środkiem dydaktycznym wspierającym uczniów w nabywaniu umiejętności określonych w podstawie programowej, a więc sposób jego opracowania nie powinien być uzależniony od formuły egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego i podporządkowany wyłącznie ćwiczeniu technik rozwiązywania zadań egzaminacyjnych;

2) Zmiana art. 44d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz dodanie ust. 2a w art. 44zzzk tej ustawy

Biorąc pod uwagę, że coraz więcej uczniów szkół ponadpodstawowych w trakcie nauki w szkole podejmuje pracę w zawodzie, zasadnym jest, aby dyrektor szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe mógł zwolnić ucznia z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w części, analogicznie, jak ma to miejsce w przypadku słuchaczy branżowych szkół II stopnia oraz szkół policealnych. Szczegółowe przypadki, w których dyrektor szkoły będzie mógł zwolnić ucznia z odbycia części praktycznej nauki zawodu, zostaną określone w przepisach wydanych na podstawie art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

tj. rozporządzeniu w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.

Zgodnie z art. 117 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

a) jednostki organizacyjne systemu oświaty, tj. publiczne i niepubliczne: placówki kształcenia ustawicznego, centra kształcenia zawodowego i szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,

b) podmioty spoza systemu oświaty (niepodlegające nadzorowi pedagogicznemu sprawowanemu przez kuratorów oświaty), tj.:

- instytucje rynku pracy działające na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162) , posiadające akredytację kuratora oświaty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia kształcenia ustawicznego w danej formie.

Ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego umożliwia przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji nauczanej na tym kursie. W świetle przepisów art. 9c ust. 2 pkt 1 i art. 44zzzb – 44zzzz ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty egzamin zawodowy dla osób, które ukończyły kwalifikacyjny kurs zawodowy, jest przeprowadzany przez okręgowe komisje egzaminacyjne w ścisłej współpracy z podmiotami prowadzącymi kwalifikacyjne kursy zawodowe. Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy jest obowiązany poinformować okręgową komisję egzaminacyjną o rozpoczęciu kształcenia na kwalifikacyjnym kursie zawodowym w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia tego kształcenia. Informacja zawiera:

- oznaczenie podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy,
- nazwę i symbol cyfrowy zawodu, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego, oraz nazwę i oznaczenie kwalifikacji, zgodnie z podstawą programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, w zakresie której jest prowadzone kształcenie,
- termin rozpoczęcia i zakończenia kwalifikacyjnego kursu zawodowego,

- liczbę słuchaczy kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Podmioty spoza systemu oświaty często nie posiadają wystarczającej wiedzy na temat funkcjonowania systemu zewnętrznych egzaminów zawodowych (w szczególności dotyczy to podmiotów rozpoczynających działalność na rynku szkoleń). W celu usprawnienia procedury organizowania egzaminu zawodowego dla osób, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe prowadzone przez podmioty spoza systemu oświaty, a także zabezpieczenia interesu osób podejmujących kształcenie na kursach prowadzonych przez takie podmioty, proponuje się wprowadzenie regulacji upoważniającej dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej do:

- poinformowania podmiotu prowadzącego kwalifikacyjny kurs zawodowy, niebędącego jednostką systemu oświaty, o obowiązku zorganizowania egzaminu zawodowego dla osób, które ukończyły dany kwalifikacyjny kurs zawodowy;
- wyznaczenia terminu wskazania przez podmiot prowadzący kwalifikacyjny kurs zawodowy miejsca przeprowadzenia egzaminu zawodowego dla osób, które ukończyły dany kwalifikacyjny kurs zawodowy.

16. Zmiany w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej

1) Zwiększenie zakresu danych zbieranych w Systemie Informacji Oświatowej o zadania szkoły lub placówki wobec uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniem o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Wprowadzenie zmian w art. 12, 13 i 14 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 584, z późn. zm.) umożliwi zbieranie danych dotyczących sposobu realizacji przez placówki wychowania przedszkolnego, szkoły i placówki potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów na podstawie zaleceń zawartych w opiniach o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz opiniach publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych w sprawie potrzeby objęcia ucznia odpowiednio zindywidualizowaną ścieżką rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego lub zindywidualizowaną ścieżką kształcenia. Systemowe zbieranie danych zgodnie z zaproponowanymi zmianami, umożliwi monitorowanie realizacji zróżnicowanych potrzeb uczniów oraz prowadzenie analizy efektywności wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na ten cel. Pozwoli również na analizę aktualnych możliwości dostosowywania organizacji kształcenia do potrzeb uczniów i przydzielania środków

finansowych na zaspokojenie tych potrzeb pod kątem potrzeby ich uzupełniania lub modyfikacji. W perspektywie długoterminowej przyczyni się to do wspierania polityki oświatowej państwa na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym ukierunkowanej na zapewnianie wysokiej jakości kształcenia wszystkim uczniom, w tym uczniom posiadającym zwiększone potrzeby w zakresie wsparcia.

Zaproponowano zmianę redakcji art. 12 poprzez wyszczególnienie w punktach różnego rodzaju danych dziedzinowych. Dane zawarte w punktach 1–5 art. 12 w nowym brzmieniu są już obecnie zbierane w systemie informacji oświatowej.

Zmiana zaproponowana w art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej umożliwi zbieranie informacji dotyczących liczby godzin zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju, których liczba została określona w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz liczby godzin zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, realizujących zalecenia zawarte w opinii wczesnego wspomaganie rozwoju. Liczba godzin zajęć jest ustalana z uwzględnieniem potrzeb i możliwości psychofizycznych dziecka określonych przez zespół wczesnego wspomaganie rozwoju i wynosi od 4 do 8 godzin w miesiącu, a w przypadkach uzasadnionych potrzebami dziecka i jego rodziny, za zgodą organu prowadzącego, może być wyższa niż 8 godzin w miesiącu. Sposób realizacji opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju w przypadku poszczególnych dzieci może zatem polegać na zapewnieniu różnej liczby godzin zajęć w miesiącu – od 4 do powyżej 8 oraz formy tych zajęć – indywidualnej lub zespołowej. Liczba godzin i forma zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej będzie również różna, gdyż powinna uwzględniać indywidualne potrzeby dziecka w tym zakresie.

Zmiany w art. 12 pkt 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej umożliwią zbieranie danych dotyczących liczby godzin zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów. Realizacja tych zajęć wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1578, z późn. zm.) (rozporządzenie wydane na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe). Zajęcia te są formą realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, zgodnie z art. 36 ust. 17 ustawy z dnia 14 grudnia

2016 r. – Prawo oświatowe. Wymiar godzin powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników.

Zmiany w art. 12 pkt 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej umożliwią zbieranie danych dotyczących liczby godzin i formy zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. Zajęcia te są formą realizacji obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, zgodnie z art. 36 ust. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Minimalna liczba godzin zajęć rewalidacyjno-wychowawczych została określona w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) i wynosi 20 godzin tygodniowo w przypadku zajęć zespołowych oraz 10 godzin tygodniowo w przypadku zajęć indywidualnych. Wymiar godzin zajęć powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników.

Dodatkowo, dzięki zaproponowanym zmianom, będzie możliwe również zbieranie danych dotyczących zapewnianej uczniowi liczby godzin i formy zajęć rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, realizujących zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programach zajęć (art. 12 pkt 9 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej).

Dla uczniów objętych kształceniem specjalnym na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego przewidziano różne możliwości dostosowania warunków kształcenia w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Należy do nich wprowadzona w 2017 r. możliwość organizacji wybranych zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów. Dzięki wprowadzeniu proponowanej zmiany w art. 12 będzie możliwe monitorowanie sposobu korzystania z tej możliwości przez przedszkola, szkoły i placówki na rzecz zaspokajania indywidualnych potrzeb edukacyjnych uczniów. Ponadto możliwe będzie zbieranie informacji o liczbie i formie zapewnianych uczniom niepełnosprawnym godzin zajęć rewalidacyjnych, których minimalna liczba została określona w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. W przypadku uczniów niedostosowanych społecznie zbierana będzie informacja o zapewnianej przez szkołę lub placówkę liczbie godzin i formie zajęć

resocjalizacyjnych, a w przypadku uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym – zajęć socjoterapeutycznych. W odniesieniu do wszystkich uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zbierana będzie informacja o liczbie godzin i formie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, realizujących zalecenia zawarte w tym orzeczeniu oraz indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych.

Dodatkowym instrumentem wsparcia przewidzianym dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na autyzm, w tym zespół Aspergera, lub niepełnosprawności sprzężone, uczęszczających do przedszkola ogólnodostępnego, innej form wychowania przedszkolnego lub szkoły ogólnodostępnej, jest zapewnienie wsparcia ze strony dodatkowo zatrudnionej osoby: nauczyciela posiadającego kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych lub specjalisty lub pomocy nauczyciela. Zatrudnienie danej osoby, liczba godzin oraz zakres tego wsparcia powinien uwzględniać realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Potrzeby edukacyjne uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na ten sam rodzaj niepełnosprawności mogą być inne. Brak takich informacji zbieranych w sposób systemowy uniemożliwia dostosowanie mechanizmów finansowania do rzeczywistych potrzeb przedszkola lub szkoły, do których uczęszcza uczeń.

Zmiany proponowane w art. 13 i 14 odnoszą się do liczby godzin realizowanych indywidualnie z uczniami w ramach zindywidualizowanej ścieżki obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego (art. 13) oraz zindywidualizowanej ścieżki kształcenia (art. 14). Aktualnie dane te są zbierane zbiorczo w systemie informacji oświatowej, co nie pozwala na ocenę, w jakiej liczbie godzin realizowana jest na terenie przedszkola lub szkoły nauka w formie indywidualnej z uczniem posiadającym opinię publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, a co za tym idzie, w jakim stopniu uczniowie są wyłączeni z realizacji zajęć z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym.

Aktualnie zbierane dane w systemie informacji oświatowej nie pozwalają na analizę rzeczywistych potrzeb uczniów, a w tym samym na przydzielenie odpowiedniej ilości środków finansowych na ich realizację (w przypadku ww. grupy uczniów objętych kształceniem specjalnym przewidziano jedną wysokość wagi uzależnioną od rodzaju niepełnosprawności). Obecny sposób zbierania danych w systemie informacji oświatowej pozwala to zapotrzebowanie jedynie oszacować. Zbieranie informacji w sposób pewny, a więc w postaci danych przypisanych do ucznia, jest tym bardziej konieczny, że liczba uczniów u których stwierdza się potrzebę specjalnej organizacji nauki i metod pracy rośnie. Od 2016 r. do 2020 r.

liczba dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego wzrosła z 184 tys. do 226 tys., co stanowi wzrost o 23,1%. W szkołach specjalnych rośnie udział uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera, oraz niepełnosprawności sprzężone (w 2020 r. – 39% dzieci, a w 2016 – 30%), spada natomiast odsetek uczniów z pozostałymi niepełnosprawnościami w placówkach specjalnych. Coraz więcej uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach, zgodnie z decyzjami ich rodziców, uczy się w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych. Proponowane zmiany w zakresie zbieranych danych w systemie informacji oświatowej umożliwią stworzenie mechanizmów finansowania, które z jednej strony zapewnią uczniom o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych dostęp do odpowiedniego wsparcia w procesie kształcenia zgodnie z wyborami dotyczącymi formy kształcenia dokonanymi przez rodziców, a z drugiej pozwolą na efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

2) Umożliwienie pozyskania danych osobowych i dziedzinowych nauczycieli przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu prowadzenia analiz związanych m. in. ze skutkami epidemii

Proponuje się dodanie w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej art. 66b, który to przepis pozwoli na pozyskanie danych osobowych i dziedzinowych nauczycieli przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu prowadzenia analiz przyczyn nieobecności nauczycieli w pracy z powodu urlopu macierzyńskiego lub czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz przygotowywania badań, prognoz i opracowań dotyczących nieobecności nauczyciela w pracy wskutek choroby. W oparciu o uzyskane i posiadane dane, analizy prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozwolą na zidentyfikowanie okresów nasilania się absencji chorobowej, zwłaszcza w czasie trwania epidemii. Informacje te zostaną wykorzystane do prowadzenia różnego rodzaju prac analitycznych (badań, analiz, prognoz, opracowań), jak i szacowania skutków finansowych zmian w przepisach emerytalno-rentowych.

3) Zmiany doprecyzowujące

Zmiana w art. 3 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej ma charakter porządkujący i doprecyzowujący. Obecnie art. 3 ust. 2 pkt 3 tej ustawy brzmi „osób niebędących nauczycielami, o których mowa w art. 15 ust. 1–5 oraz art. 62 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe”, więc nie uwzględnia osób zatrudnionych na podstawie art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, którzy są wymienieni w dalszej części ustawy, np. art. 29 ust. 3. Podobnie, w przypadku art. 29 ust. 3 pkt 1 właściwe jest wskazanie

wszystkich nauczycieli wymienionych w art. 15 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, bez wyłączenia osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

17. Zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe

Zmiana dotyczy przepisu art. 304, zobowiązującego organy prowadzące szkoły podstawowe, w których zorganizowano oddziały przedszkolne, do dostosowania lokali, w których zorganizowano te oddziały, do warunków określonych rozporządzeniu obecnie do dnia 31 sierpnia 2022 r. Pierwotnie ustawodawca przeznaczył 5 lat na dostosowanie lokali zajmowanych przez oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych do przepisów zapewniających bezpieczeństwo dzieciom korzystającym z edukacji przedszkolnej. Niemniej, biorąc pod uwagę obecną sytuację związaną z przebiegiem pandemii COVID-19, zaproponowano w projekcie przesunięcie ww. terminu, do dnia 31 sierpnia 2024 r. Przepisy te mają na celu zmniejszenie występujących zagrożeń dla zdrowia i życia najmłodszych uczestników procesu edukacyjnego, a także personelu zatrudnionego w szkołach.

18. Zmiany w ustawie z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Proponuje się dodanie w przepisach przejściowych ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2245, z późn. zm.) art. 143a, zgodnie z którym zostanie wydłużony okres realizacji pierwszego szkolenia branżowego nauczycieli kształcenia zawodowego. Zgodnie z treścią art. 70c ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczyciele praktycznej nauki zawodu są zobowiązani doskonalić umiejętności i kwalifikacje zawodowe potrzebne do wykonywania pracy poprzez uczestniczenie w szkoleniach branżowych, realizowanych w trzyletnich cyklach, w łącznym wymiarze 40 godzin w cyklu. Obowiązek ten został wprowadzony od 1 września 2019 r.

Od 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszony został stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który nadal obowiązuje. W tym okresie wprowadzane były liczne ograniczenia funkcjonowania różnych dziedzin gospodarki, co znacznie utrudniło realizację przez nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2019/2020 obowiązku odbycia u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych pierwszego szkolenia branżowego.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz postulaty zgłaszane przez kuratorów oświaty, dyrektorów szkół, związki zawodowe oraz samych nauczycieli, proponuje się wydłużenie terminu odbycia pierwszego szkolenia branżowego przez nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w roku szkolnym 2019/2020, do 4 lat, nie dłużej jednak niż do 31 sierpnia 2023 r.

III. Przepisy przejściowe i końcowe

W projekcie ustawy proponuje się, aby przepisy dotychczasowe miały zastosowanie do:

- 1) konkursów na stanowiska dyrektorów szkół lub placówek, w tym nowo zakładanych szkół lub placówek oraz konkursów na stanowiska dyrektorów zespołów szkół lub placówek, w tym nowo zakładanych zespołów szkół lub placówek ogłoszonych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz
- 2) kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, w tym nowo zakładanej szkoły lub placówki oraz kandydata na stanowisko dyrektora zespołu szkół lub placówek, w tym nowo zakładanego zespołu szkół lub placówek wyłonionego w wyniku konkursu przeprowadzonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jak również do kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, w tym nowo zakładanej szkoły lub placówki oraz kandydata na stanowisko dyrektora zespołu szkół lub placówek, w tym nowo zakładanego zespołu szkół lub placówek ustalonego na podstawie art. 63 ust. 12 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy a także
- 3) odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w przypadku gdy do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, kurator oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wydał opinię, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Nowe przepisy dotyczące procedury likwidacji i przekształcania publicznych jednostek systemu oświaty wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, z tym że nie będą one dotyczyły spraw, w których podjęto już uchwałę o zamiarze likwidacji lub przekształcenia, a kurator oświaty otrzymał wniosek o wydanie opinii najpóźniej w dniu wejścia w życie ustawy.

Nowe regulacje związane z tworzeniem zespołów szkół i placówek lub powiększaniem liczby jednostek wchodzących w skład zespołu wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia ustawy, z tym że nie będą one dotyczyły spraw, w których podjęto już stosowną uchwałę.

Ponadto, w projekcie ustawy proponuje się, aby do postępowań dotyczących oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a także postępowań dotyczących oceny pracy dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, również zastosowanie miały przepisy dotychczasowe.

W odniesieniu do zajęć, o których mowa w art. 86 ust. 2a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, organizowanych i prowadzonych w roku szkolnym 2021/2022 projekt ustawy przewiduje, że w tym przypadku dyrektor szkoły lub placówki, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, będzie obowiązany przekazać kuratorowi oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 8 ww. ustawy, dla uczniów szkół artystycznych – specjalistycznej jednostce nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ww. ustawy, program zajęć oraz materiały wykorzystywane do realizacji programu zajęć, wraz z opiniami, o których mowa w art. 86 ust. 2 ww. ustawy. Kurator oświaty i ww. specjalistyczna jednostka nadzoru będą obowiązani wydać opinię w ciągu miesiąca od dnia otrzymania powyższych dokumentów. W przypadku negatywnej opinii kuratora oświaty lub ww. specjalistycznej jednostki nadzoru zaprzestaje się prowadzenia ww. zajęć z końcem okresu (semestru), w którym opinia została wydana.

Nowelizacja ustawy w części dotyczącej oddziałów przygotowania wojskowego będzie miała wpływ na przebieg postępowań o udzielenie zgody na prowadzenie oddziału, w związku z powyższym w przepisie przejściowym przewidziano, że do postępowań w sprawie utworzenia oddziału przygotowania wojskowego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy będą miały zastosowanie dotychczasowe przepisy.

Zważywszy na funkcjonujące w systemie szkoły filialne szkół artystycznych, w projekcie określono przepisy przejściowe, zgodnie z którymi do dnia 31 sierpnia 2022 r. szkoła artystyczna posiadająca w dniu wejścia w życie ustawy podporządkowaną szkołę filialną zlikwiduje tę szkołę filialną, chyba że do dnia 15 lutego 2022 r.:

- 1) uzyska zgodę ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na dalsze działanie szkoły filialnej – w przypadku szkoły artystycznej prowadzonej przez tego ministra;
- 2) jednostka samorządu terytorialnego prowadząca szkołę artystyczną zawrze z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego porozumienie w sprawie dalszego działania szkoły filialnej.

W przypadku zmian w zakresie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników do kształcenia ogólnego, w tym do kształcenia specjalnego, wprowadzono przepisy przejściowe zgodnie z którymi podręczniki do kształcenia ogólnego, w tym do kształcenia specjalnego, dopuszczone do użytku szkolnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują dopuszczenie do użytku szkolnego. Natomiast do postępowań o dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników do zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe.

W przypadku zmian w art. 44d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przewidziano, że ww. przepis art. 44d w zmienionym brzmieniu będzie stosowany również wobec uczniów klas dotychczasowego czteroletniego technikum, które będą funkcjonować w systemie oświaty do roku szkolnego 2022/2023.

W projekcie ustawy przewidziano również rozwiązania przejściowe w zakresie zmian wprowadzanych w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, dotyczące kształcenia w dotychczasowych szkołach ponadgimnazjalnych. Dane dziedzinowe ucznia zbierane w związku z kształceniem specjalnym, o których mowa w art. 12 pkt 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, obejmą również liczbę godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., do czasu zakończenia kształcenia w klasach dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych. Natomiast dane dziedzinowe zbierane w związku z nauką ucznia w szkole, o których mowa w art. 14 pkt 11a

ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, obejmą również liczbę godzin zajęć edukacyjnych realizowanych indywidualnie z uczniem objętym zindywidualizowaną ścieżką kształcenia, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2017 r., do czasu zakończenia kształcenia w klasach dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 16, 19–21 i 25–27 projektu ustawy, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.;
- 2) art. 1 pkt 28 i art. 3 pkt 2 projektu ustawy, które wejdą w życie z dniem 1 września 2022 r.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji lub uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że projekt ustawy uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.